

Sygn. akt VI U 3655/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania **Z. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 27 czerwca 2012 r. znak (...)

w sprawie: **Z. K.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury od dnia 19 lipca 2012 r.,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 3655//12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 czerwca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U z 2009 roku, nr 153, poz. 1227/ i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

W uzasadnieniu decyzji wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w /w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury, wskazując, iż w warunkach szczególnych był zatrudniony w okresie od dnia 14 listopada 1980 roku do dnia

30 kwietnia 1981 roku w Kombinacie (...) w B. Zakład (...) na stanowisku pomocnika spawacza, w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa(...)w K. od dnia 11 maja 1981 roku do dnia 31 marca 1994 roku na stanowisku palacza c.o. w kotłowni i w gorzelnii oraz kierowcy ciągnika, od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 12 września 1994 roku i od dnia 1 października 1996 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku w Gospodarstwie (...) w K. na stanowisku palacza w gorzelnii, od dnia 1 sierpnia 1977 roku do dnia 31 lipca 1979 roku na stanowisku kierowcy ciągnika w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto pozwany wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w/w okresów zatrudnienia, bowiem ubezpieczony nie przedłożył wymaganych świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. K. (ur. dnia (...)), dnia 21 czerwca 2012 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 27 lat, 9 miesięcy i 26 dni w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

-okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność, czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych, czy taki charakter miało zatrudnienie w okresach wskazywanych przez ubezpieczonego.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie, którego ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. K. w okresie od dnia 1 sierpnia 1977 roku do dnia 31 lipca 1979 roku był zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S.. Ubezpieczony pracował na stanowisku kierowcy ciągnika. Ubezpieczony w tym okresie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw jak również nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Od dnia 25 marca 1976 roku ubezpieczony posiadał uprawnienia do prowadzenia ciągników.

W okresie od dnia 14 listopada 1980 roku do dnia 30 kwietnia 1981 roku ubezpieczony był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w B., Zakład (...) w R.. Ubezpieczony pracował na stanowisku pomocnika spawacza, ubezpieczony spawał rury do instalacji wodnych i gazowych doprowadzanych do bloków mieszkalnych. Do jego obowiązków jako pomocnika spawacza należało położenie rur w wykopie, przytrzymywanie rur w trakcie spawania, wykopy miały ok. 1,5 metra głębokości. Ubezpieczony pod nadzorem spawacza zajmował się również spawaniem, co zajmowało mu około 2-3 godzin dziennie. Ubezpieczony nie posiada książeczki spawacza.

W okresie od dnia 11 maja 1981 roku do dnia 31 marca 1994 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 12 września 1994 roku i od dnia 1 października 1996 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku ubezpieczony był zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa (...)w K. (- następnie Gospodarstwo (...) w K.) Ubezpieczony pracował jako palacz w gorzelnii. Obsługiwał kocioł przemysłowy typu P2- dwupromienny, ciśnienie wynosiło do 12 atmosfer. Kocioł wytwarzał parę potrzebną do gotowania surowca: ziemniaków bądź zboża i służył do destylacji zacierów, piec nie służył do ogrzewania gorzelnii. Gorzelnia nie funkcjonowała przez cały rok, były przerwy konserwacyjno-remontowe kotła przemysłowego i całej gorzelnii po zakończonej kampanii. Gorzelnia rozpoczynała pracę pod koniec lipca i pracowała do końca marca, bądź kwietnia w zależności od tego, kiedy skończył się zapas surowca. W okresie, gdy gorzelnia nie pracowała, ubezpieczony wykonywał prace remontowe obsługiwanego przez niego kotła. Spuszczał wodę z kotła, okamieniał kocioł, wybierał popiół, czyścił kanały, demontował zaciernię, malował ściany oraz rury. Gdy nie było prac remontowych przy kotle, ubezpieczony pracował w polu jako traktorzysta, odwoził zboże, słomę z pola. W kotłowni ubezpieczony pracował przez osiem godzin dziennie, zdarzało się, że po zakończeniu pracy w kotłowni ubezpieczony pracował przy obrządki koni po południu. Przy pracach remontowych kotła ubezpieczony również pracował przez minimum osiem godzin dziennie. W trakcie wykonywania prac polowych, ubezpieczony

również pracował przez minimum osiem godzin dziennie. W okresie od dnia 1 października 1996 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku gorzelnia funkcjonowała bez przerw i ubezpieczony pracował jedynie jako palacz.

- dowód: zeznania świadków: M. K., Z. G. k. 27-30 akt sądowych, zeznania ubezpieczonego k. 30-31 akt sądowych, k. 89-90 akt sądowych, akta z okresu zatrudnienia k. 12, 61 akt sądowych

Na okoliczność rodzaju i charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa (...) w K. (- następnie Gospodarstwo (...) w K.) Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty z dziedziny energetyki i ciepłownictwa mgr inż. M. B..

Biegły w wydanej opinii w dniu 28 marca 2013 roku wskazał, iż kocioł parowy płomieniowy obsługiwany przez ubezpieczonego w gorzelnii jest urządzeniem bezwzględnie podlegającym pod dozór techniczny za cały dotychczasowy okres eksploatacji ze względu na to, że kocioł przekracza wymogi dozoru określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1988 roku w sprawie dozoru technicznego- rodzaje urządzeń podlegających UDT a moc kotła wynosi ponad 1 MW. Eksploatacja winna być prowadzona zgodnie z Zarządzeniem MGİE oraz Gospodarki Materiałowej i Paliwowej z dnia 16 czerwca 1987 roku w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji kotłów parowych i wodnych. Moc kotła świadczy jednoznacznie, iż był to kocioł przemysłowy a nie kocioł grzewczy. Kocioł ten mógł spełniać okresowo rolę zasilania centralnego ogrzewania, ale głównym jego zadaniem jest produkcja pary technologicznej do procesu gorzelnianego. Zdaniem biegłego, wystawione ubezpieczonemu świadectwa pracy oraz zeznania świadków oraz ubezpieczonego potwierdzają, iż ubezpieczony pracował przy obsłudze kotła P2 czyli kotła dwupłomieniowego, był to kocioł typu przemysłowego.

- dowód: opinia biegłego k. 42-54 akt sądowych

Sąd uznał zeznania świadków oraz ubezpieczonego za wiarygodne. Świadkowie dokładnie opisali charakter wykonywanej przez niego pracy, nadto w tym samym okresie byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym, zatem dokładnie znali ubezpieczonego i widywali go przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych, dodatkowo ich zeznania dotyczące zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska pracy znalazły potwierdzenie w dokumentach składających się na akta osobowe z okresów zatrudnienia ubezpieczonego.

Jako wiarygodną i logiczną Sąd uznał także opinię sporządzoną przez biegłego specjalistę z dziedziny energetyki i ciepłownictwa mgr inż. M. B.. Opinia sporządzona w niniejszej sprawie odpowiada wymogom zawartym w treści przepisu art. 285§1 kpc, albowiem jej uzasadnienie jest sporządzone w sposób przystępny i zrozumiały dla osób nieposiadających specjalistycznej wiedzy w tej dziedzinie, dlatego też zdaniem Sądu, uzasadnionym było oparcie na niej rozstrzygnięcia. Sporządzając opinię, biegły bardzo szczegółowo i skrupulatnie przeanalizował materiał dowodowy znajdujący się w aktach przedmiotowej sprawy, na którym to materiale jak i posiadanej przez biegłego fachowej i specjalistycznej wiedzy oparł wydaną opinię. Podkreślić przy tym należy, iż po zapoznaniu się z wydaną przez biegłego opinią, żadna ze stron nie zgłosiła do niej zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U. z 2009 roku, nr 153,poz.1227 / oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym zeznania świadków, ubezpieczonego, opinia biegłego oraz dowody składające się na akta osobowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego pozwala na stwierdzenie, iż ubezpieczony w okresie od dnia 1 sierpnia 1977 roku do dnia 31 lipca 1979 roku, od dnia 11 maja 1981 roku do dnia 31 marca 1994 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 12 września 1994 roku i od dnia 1 października 1996 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” dziale II (prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie, eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych), w dziale VIII poz. 3 (prace kierowców ciągników, kombajnów i pojazdów gąsienicowych), w dziale XIV poz. 1 (-prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.) i są to prace o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Jako pracy w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy nie uwzględnił natomiast ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 14 listopada 1980 roku do dnia 30 kwietnia 1981 roku w Kombinacie Budowlanym w B. Zakład (...) na stanowisku pomocnika spawacza, bowiem odwołujący prace spawalnicze wykonywał jedynie przez 2-3 godziny dziennie, zatem nie mógł w charakterze spawacza pracować stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Niemniej jednak należało stwierdzić, iż po uwzględnieniu w/w okresów zatrudnienia, ubezpieczony legitymuje się wymaganym ponad 15 letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaliczenie w/w okresów pracy spowodowało, że odwołujący spełnia warunki konieczne do przyznania emerytury określone w cytowanych wyżej przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno- rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony za sporny okres zatrudnienia nie przedłożył wymaganych świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia przez odwołującego zatrudnienia w warunkach szczególnych.

SSO Janusz Madej